

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΚΑΙ 2021**

**ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 2,2 MW,
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Α.Υ. EARTH REGENERATION LTD, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΗΣ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (Φ/ΣΧ: 47/28, ΑΡ. ΤΕΜ. 782, 780, 775, 776, ΚΑΙ 777
ΚΑΙ Φ/ΣΧ: 47/36, ΑΡ. ΤΕΜ. 195 και 199)**
Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΕΜ/00880/2022

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 και 2021, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ. ΛΕΜ/00880/2022 και ημερομηνία 5/7/2022) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο, πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση στις 12 Μαΐου 2022, στο χώρο παρουσιάσεων του Κοινοτικού Συμβουλίου Τριμίκλινης. Η έκθεση πληροφοριών ήταν διαθέσιμη στα γραφεία του Κοινοτικού Συμβουλίου Τριμίκλινης και στην ιστοσελίδα της εταιρείας Α.Υ. EARTH REGENERATION LTD: <http://www.consultingengineers.com.cy/>. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να υποβάλουν τα σχόλια και τις εισηγήσεις τους, τόσο κατά την παρουσίαση, όσο και με επιστολές στην ηλεκτρονική διεύθυνση «info@qualitylink.com.cy» ή στην ταχυδρομική θυρίδα «Τ.Θ. 16261, CY2087, Λευκωσία Κύπρος», μέχρι τις 28 Μαΐου 2022.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 31/01/2023. Κατά την πιο πάνω συνεδρία, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία υποβλήθηκαν στις 7/3/2023 και το προτεινόμενο έργο επανεξετάστηκε στην Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων/Αρχών και τη ΜΕΕΠ, ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ), αφορά την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 2,2 MW, ιδιοκτησία της εταιρείας Α.Υ. Earth Regeneration Ltd, στην κοινότητα Τριμίκλινης, της επαρχίας Λεμεσού.

2.1 Χωροθέτηση του έργου

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ), θα χωροθετηθεί στα τεμάχια με αρ. 782 (Φ/ Σχ.: 47/28 και Τμ.0), 780 (Φ/ Σχ.: 47/28 και Τμ.0), 195 (Φ/ Σχ.:47/36 και Τμ.0), 775 (Φ/ Σχ.: 47/28 και Τμ.0), 776 (Φ/ Σχ.: 47/28 και Τμ.0), 777 (Φ/ Σχ.: 47/28 και Τμ.0), και 199 (Φ/ Σχ.: 47/36 και Τμ.0), στην τοποθεσία Σελλάδες. Τα τεμάχια εμπίπτουν εντός Γεωργικής Ζώνης Γ3, με επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης 10%, συντελεστή κάλυψης 10%, μέγιστο επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων είναι 2 και το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος κτηρίου τα 8.3 m. Το συνολικό εμβαδό των τεμαχίων είναι 17,655τ.μ και θα χρησιμοποιηθεί όλη η έκταση για το φωτοβολταϊκό πάρκο.

Εικόνα 1: Χωροθέτηση προτεινόμενων τεμαχίων

Τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου, είναι μέτριας γονιμότητας, είναι εκτός περιοχών Αναδασμού (ξηρικού και αρδευόμενου), μη αρδευόμενο τεμάχιο.

Η χωροθέτηση του προτεινόμενου έργου είναι εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Τριμίκληνης, εφάπτεται με τα σύνορά των Κοινοτήτων Κουκά και Σιλίκου, με μέσο υψόμετρο γύρω στα 650μ.

Η θέση χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου απέχει από συγκεκριμένα φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία ως ακολούθως:

- 60 m από μεμονωμένη κατοικία της Κοινότητας Κουκάς
- Δίπλα από υποσταθμό της ΑΗΚ
- 290 m από μεμονωμένη κατοικία της Κοινότητας Τριμίκληνης
- 130 m από ιδιωτικό φβ πάρκο, δυναμικότητας 150kW
- 160 m ανατολικά του ορίου της οικιστικής ζώνης Κούκας

- 970 m από τα όρια της οικιστικής ζώνης της Κοινότητας Τριμίκλινης
- 450 m από υπό αδειοδότηση τεμάχιο στην Κουκά, για το οποίο υποβλήθηκε αίτηση για δημιουργία φωτοβολταϊκού πάρκου
- 660 m από υφιστάμενο ιδιωτικό φωτοβολταϊκό πάρκο, δυναμικότητας 60kW
- 1,2χλμ. δυτικά από το όριο της οικιστικής ζώνης της Τριμίκλινης.

Η υπό μελέτη περιοχή, είναι εγκαταλελειμμένη καλλιέργεια (αμπελώνας), η οποία έχει καλυφθεί με φυσική βλάστηση, κυρίως θάμνους και ποώδη είδη όπως επίσης και διάσπαρτα εκατό τρία πεύκα (103). Διάσπαρτα σε πολύ μικρό αριθμό φύονται και είδη όπως μοσφιλιές (*Crataegus* sp.) και τρεμιθιές (*Pistacia terebinth*). Σύμφωνα με τα στοιχεία που συλλέχθηκαν στο πεδίο η ηλικιακή διακύμανση των δέντρων εντός του τεμαχίου είναι 0-98 χρόνων. Καταγράφηκε μέτριο προς μεγάλο ποσοστό αναγέννησης. Τα δεκατέσσερα (14) πεύκα έχουν ηλικία άνω των 20 χρόνων, ενώ τα περισσότερα ογδόντα εννέα (89) είναι νεαρά σε ηλικία, με διάμετρο μεταξύ 1 με 12εκ..

Συνολικά θα αποκοπούν εκατό πεύκα (100), μοσφιλιές (*Crataegus* sp.) και τρεμιθιές (*Pistacia terebinth*), καθώς επίσης θα αφαιρεθεί και όλη η άγρια βλάστηση.

Το ΠΕ δεν βρίσκεται εντός περάσματος αποδημητικών πουλιών. Τα τεμάχια απέχουν απόσταση, 650μ. (FID-11) και 1200μ. (FID-12) από τις πλησιέστερες περιοχές διέλευσης μεταναστευτικών πτηνών.

Η περιοχή του προτεινομένου έργου, δεν εμπίπτει εντός περιοχής Υψηλής Φυσικής Αξίας.

Η περιοχή του προτεινομένου έργου σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης εντάσσεται στη Ζώνη Καταλληλότητας 01.

Για τον καθαρισμό των τεμαχίων υπολογίζεται ότι χρειάζεται να απομακρυνθούν γύρω στα 1112 m³ χώμα (κοπή δέντρων, χωματοουργικές εργασίες).

Τα τεμάχια ανάπτυξης του προτεινομένου έργου εμπίπτουν εντός της ευρύτερης ζώνης προστασίας (ΕΖΠ) του ταμιευτήρα του Κούρη.

2.2 Περιγραφή έργου

Το φωτοβολταϊκό πάρκο θα αποτελείται από:

- 3285 φωτοβολταϊκά πλαίσια μαζί περίπου 939 πασσάλους, 6570 μεταλλικούς ράβδους για τις βάσεις τοποθέτησης, 13140 βίδες διασύνδεσης,
- 2 μετατροπείς τάσης,
- 1 προκατασκευασμένη κατασκευή για τον υποσταθμό,
- 643 m μεταλλικού πλέγματος και 4 m³ οπλισμένο σκυρόδεμα για την τοποθέτηση των πασσάλων για την περίφραξη,
- Περίπου 15 m³ οπλισμένο σκυρόδεμα για τον υποσταθμό.

Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια, είναι από μονοκρυσταλλικό πυρίτιο με διαστάσεις 2279*1134*35mm και ισχύς 530-550 W ανά πλαίσιο (144 κυψέλες). Η επιλογή των πλαισίων αυτών, έγινε λόγω της υψηλότερης αποδοτικότητας τους, μέσω της εφαρμογής της τεχνολογίας διπλής όψης (Bifacial Photovoltaics). Ένα φωτοβολταϊκό πλαίσιο διπλής όψης (Bifacial Solar Cell - BSC) μπορεί να παράγει ηλεκτρική ενέργεια και από τις δύο επιφάνειές του μέσω, της εκμετάλλευσης της ηλιακής ακτινοβολίας, η οποία, αντανακλάται από το έδαφος κάτω από τα πλαίσια. Τα επιλεγμένα πλαίσια έχουν συντελεστή απόδοσης διπλής όψης 70±5%.

Το φωτοβολταϊκό πάρκο θα αποτελείται από φωτοβολταϊκά πλαίσια, τα οποία, θα τοποθετηθούν σε σειρές σε βάσεις, οι οποίες, θα στερεοποιηθούν στο έδαφος. Επίσης, θα εγκατασταθεί περίφραξη περιμετρικά του χώρου των πλαισίων. Οι μεταλλικοί πάσσαλοι της περίφραξης, θα τοποθετούνται σε απόσταση περίπου 3 μέτρων μεταξύ τους, σε υποδοχές εντός του εδάφους, που θα

πληρώνονται με 20 λίτρα σκυρόδεμα, έκαστος. Το πλέγμα της περίφραξης θα είναι 20 εκατοστά ανυψωμένο από το έδαφος, για να επιτρέπει τη διέλευση της πανίδας (κυρίως θηλαστικών και ερπετών) από και προς τα προτεινόμενα τεμάχια.

Μήκος μεταλλικού πλέγματος	643 μέτρα
Αριθμός πασσάλων για περίφραξη	215 πάσσαλοι
Ποσότητα μπετόν για τοποθέτηση πασσάλων περίφραξης	4300 λίτρα

Πίνακας 1: Εκτιμώμενες ποσότητες πρώτων υλών για την περίφραξη

θα γίνει δενδροφύτευση στα βόρεια και δυτικά σημεία του φωτοβολταϊκού πάρκου κατά μήκος του υφιστάμενου οδικού δικτύου (ασφαλτοστρωμένο-μη εγγεγραμμένο δίκτυο).

Για την υπόγεια τοποθέτηση των καλωδίων χρησιμοποιείται εκσκαφέας αυλακώσεων (soil trencher) για την αφαίρεση 20 εκ. χώματος, το οποίο, τοποθετείται κατά μήκος των αυλακώσεων και επαναχρησιμοποιείται για την κάλυψη των καλωδίων μετά την ολοκλήρωση της τοποθέτησής τους.

Συνολικά, η σφράγιση του τεμαχίου από μπετόν υπολογίζεται περίπου 0,2% (72 m²), η οποία θα οφείλεται στην τοποθέτηση του υποσταθμού και στο μπετόν που θα χρησιμοποιηθεί κατά τη θεμελίωση της περίφραξης. Ο υποσταθμός της ΑΗΚ θα είναι προκατασκευασμένος οικισμός, ο οποίος, θα τοποθετηθεί σε βάση, για την οποία, υπολογίζεται ότι θα χρειαστούν περίπου 15 m³ οπλισμένο σκυρόδεμα και θα σφραγιστεί 25 m² εδάφους.

Ο καθαρισμός των πλαισίων θα πραγματοποιείται κάθε τρεις μήνες, αναλόγως των καιρικών συνθηκών μόνο με νερό χωρίς τη χρήση χημικών καθαριστικών, όπως ορίζουν οι κατευθυντήριες οδηγίες από τον κατασκευαστή των πλαισίων. Η μεταφορά του νερού θα γίνεται με υδροφόρα, η οποία θα παραμένει στο τεμάχιο μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών.

Ενδιάμεσα των προτεινόμενων τεμαχίων διαπερνά μη εγγεγραμμένος δρόμος, ο οποίος δεν είναι χαραγμένος. Σύμφωνα με τον κύριο του έργου έχουν υποβάλει αίτημα για μετακίνηση του εν λόγω δρόμου στον υφιστάμενο δρόμο που υπάρχει περιμετρικά των τεμαχίων και δεν είναι εγγεγραμμένος.

Η οπτική ρύπανση θα περιοριστεί με φυτεύσεις βόρεια και δυτικά των ορίων των τεμαχίων κατά μήκος του ασφαλτοστρωμένου οδικού δικτύου που εξυπηρετεί γεωργικά τεμάχια (μη εγγεγραμμένου δρόμου).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Κατά την κατασκευή του έργου

- 3.1. Μικρή σφράγιση εδάφους
- 3.2. Μόνιμη αλλαγή χρήση γης
- 3.3. Επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά ως αποτέλεσμα των χωματουργικών εργασιών.
- 3.4. Εκπομπή αυξημένων εκπομπών θορύβου και δονήσεων από τα μηχανήματα και τα οχήματα μεταφοράς των πλαισίων.
- 3.5. Αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων (σκόνης) και αυξημένες εκπομπές καυσαερίων (NO_x, HC, CO, CO₂, SO₂) από την διακίνηση των οχημάτων μεταφοράς των πλαισίων.

- 3.6. Παραγωγή υγρών αποβλήτων από το προσωπικό εγκατάστασης των πλαισίων και εξομάλυνσης του εδάφους και αφαίρεση της βλάστησης.
- 3.7. Παραγωγή στερεών αποβλήτων (π.χ. αδρανή) και μικρές ποσότητες αστικών απορριμμάτων από το προσωπικό εργασίας
- 3.8. Αφαίρεση χλωρίδας, θα αποκοπούν εκατό πεύκα (100), μοσφιλιές (*Crataegus* sp.) και τρεμιθιές (*Pistacia terebinth*), καθώς επίσης θα αφαιρεθεί και όλη η άγρια βλάστηση.
- 3.9. Επιπτώσεις στην πανίδα
- 3.10. Επιπτώσεις στην αισθητική του φυσικού τοπίου
- 3.11. Αύξηση κυκλοφοριακού φόρτου λόγω χρήσης του οδικού δικτύου από την μεταφορά των πλαισίων και βάσεων, την μεταφορά μπετόν και άλλων δομικών υλικών.

Κατά τη λειτουργία του έργου

- 3.12. Επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου, οπτική όχληση
- 3.13. Επιπτώσεις από πρόκληση φωτιάς
- 3.14. Παραγωγή υγρών αποβλήτων από τον καθαρισμό των πλαισίων, χωρίς τη χρήση χημικών καθαριστικών, όπως ορίζουν οι κατευθυντήριες οδηγίες από τον κατασκευαστή των πλαισίων. Τα νερά από την έκπλυση πλαισίων, τα οποία, περιέχουν κυρίως σκόνη, θα απορρίπτονται στο έδαφος.
- 3.15. Παραγωγή στερεών αποβλήτων. Η παραγωγή στερεών αποβλήτων θα είναι από:
 - Στερεά αστικά απόβλητα από τους εργαζόμενους κατά τις εργασίες συντήρησης και καθαρισμού,
 - Βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα από τον καθαρισμό της βλάστησης
 - Βιομηχανικά και εμπορικά απόβλητα από τη συντήρηση πλαισίων, καλωδίων και μετασχηματιστών του φωτοβολταϊκού πάρκου.
- 3.16. Αφαίρεση βλάστησης κάθε 3 μήνες
- 3.17. Επηρεασμός πανίδας
- 3.18. Ανακλαστικότητα φωτοβολταϊκών πλαισίων. Υπάρχει δυνατότητα να παρατηρηθούν φαινόμενα ανταύγειας (glint) και αντανάκλασης (glare) από τις επιφανείες των πλαισίων.

Κατά την αποξήλωση του έργου

- 3.19. Παραγωγή στερεών αποβλήτων κατά την αποξήλωση των φωτοβολταϊκών πλαισίων
- 3.20. Αύξηση κυκλοφοριακού φόρτου λόγω χρήσης του οδικού δικτύου από την μεταφορά των αποβλήτων των πλαισίων και βάσεων, την μεταφορά αποβλήτων μπετόν και άλλων δομικών υλικών.
- 3.21. Αύξηση επιπέδων θορύβου
- 3.22. Επηρεασμός πανίδας

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Κατά την κατασκευή

- 4.1. Ετοιμασία Σχεδίου Διαχείρισης Εργοταξίου
- 4.2. Ετοιμασία ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων

- 4.3. Εκπόνηση Σχεδίου Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- 4.4. Κατάρτιση Σχεδίου Διαχείρισης της Κυκλοφορίας θα προβλέπει τη χρήση προκαθορισμένου δρομολογίου
- 4.5. Ετοιμασία Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Έκτακτων Περιστατικών
- 4.6. Η συντήρηση των μηχανημάτων θα γίνεται εκτός εργοταξίου αλλά σε έκτακτες περιπτώσεις θα γίνεται σε ενδεδειγμένο αδιαπέραστο δάπεδο.
- 4.7. Τη κανονική συντήρηση του εξοπλισμού ώστε να εξασφαλιστεί η λειτουργία τους σύμφωνα με τις προδιαγραφές των κατασκευαστών.
- 4.8. Ο εξοπλισμός/μηχανήματα θα λειτουργεί εντός των δυνατοτήτων που καθορίζονται στις προδιαγραφές του κατασκευαστή.
- 4.9. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια των εργασιών να συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα για να μην παρουσιάζουν διαρροές σε καύσιμα ή μηχανέλαια στο έδαφος.
- 4.10. Ο ανεφοδιασμός των μηχανημάτων και κινητού εξοπλισμού θα γίνεται εκτός εργοταξίου σε πρατήρια καυσίμων.
- 4.11. Τα υγρά υλικά επίσης θα τοποθετούνται σε δοχεία συλλογής ατυχηματικών διαρροών (δυναμικότητας 110% του όγκου).
- 4.12. Τα επικίνδυνα υγρά υλικά, όπως τα καύσιμα για τη γεννήτρια, αν και πολύ περιορισμένα, θα τοποθετούνται σε δοχεία συλλογής ατυχηματικών διαρροών (δυναμικότητας 110% του όγκου), σε προκαθορισμένους χώρους με τις κατάλληλες σημάσεις. Επίσης, δεν θα αποθηκεύεται όγκος πέρα της ολικής χωρητικότητας της γεννήτριας για ένα γέμισμα.
- 4.13. Κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών δραστηριοτήτων θα δημιουργηθούν εντός του εργοταξίου κατάλληλοι χώροι για προσωρινή αποθήκευση των αδρανών αποβλήτων και άλλων υλικών μέχρι την απομάκρυνση τους προς αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης.
- 4.14. Τοποθέτηση δοχείου συλλογής διαρροών στο κάτω μέρος εξοπλισμού που φέρουν συνδέσεις/βαλβίδες κλπ. (όπως σε γεννήτριες). Επίσης, ο ανεφοδιασμός της γεννήτριας με καύσιμα θα γίνεται σε ενδεδειγμένο στεγανό δάπεδο με την χρήση χωνιού.
- 4.15. Κατασκευαστικά υλικά:
 - a. Τα κατασκευαστικά υλικά, (στερεά και υγρά) θα αποθηκεύονται σε καθορισμένο χώρο αποθήκευσης (στεγασμένο και στεγανό) με σημάσεις.
 - b. Θα χρησιμοποιούνται παλέτα για αποθήκευση αποβλήτων και πρώτων υλών, με σκοπό την ανύψωση τους από το έδαφος για την πιο αποτελεσματική παρακολούθηση και αναγνώριση ατυχημάτων διαρροών.
 - c. Το κάθε υλικό θα αποθηκεύεται σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία.
- 4.16. Οι χημικές τουαλέτες θα αδειάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα από αδειοδοτημένο συλλογέα/ μεταφορέα και τα αστικά υγρά απόβλητα να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση επεξεργασίας.
- 4.17. Ανάπτυξη προγράμματος πρόληψης σε κάθε κατασκευαστική δραστηριότητα που πρόκειται να αναληφθεί σύντομα στο εργοτάξιο, δηλαδή σχέδιο ελέγχου σκόνης ανά φάση.
- 4.18. Παρακολούθηση των κατασκευαστικών εργασιών για αποφυγή υιοθέτησης μεθόδων κατασκευής που επιτείνουν το πρόβλημα δημιουργίας σκόνης.
- 4.19. Τη διακοπή της λειτουργίας του εξοπλισμού όταν δεν χρησιμοποιείται για μεγάλο χρονικό διάστημα, ώστε να περιοριστούν οι εκπομπές ρύπων από την άσκοπη λειτουργία του.

- 4.20. Τακτικός καθαρισμός και διαβροχή του εδάφους του εργοταξίου, ώστε να μειωθεί η δημιουργία σκόνης.
- 4.21. Περιορισμός της κίνησης μεταξύ ανεπενδύτων περιοχών και οδοστρωμάτων για την αποφυγή παράσυρσης υλικού με τα ελαστικά σε μεγάλη απόσταση. Απομόνωση των οδοστρωμάτων που δεν πρέπει να κυκλοφορούνται με απλά τεχνικά μέσα.
- 4.22. Κατάλληλη οργάνωση εργοταξίου για τη μείωση των πιθανών εκπομπών πχ: μειώνοντας το μέγεθος των επιφανειών εργασίας.
- 4.23. Κατάλληλη χωροταξική επιλογή της θέσης συσσώρευσης των υλικών ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα μετακίνησης των υλικών από τις επιφανειακές απορροές σε περίπτωση βροχόπτωσης.
- 4.24. Αποφυγή των συνεχών και άσκοπων μετακινήσεων και επανατοποθέτησης των μπαζών της εκσκαφής καθώς επίσης και των άσκοπων μετακινήσεων των μηχανημάτων και προσωπικού μέσα και γύρω από τον χώρο των εργοταξίων.
- 4.25. Μείωση της ταχύτητας με την οποία τα οχήματα και τα μηχανήματα θα κινούνται στις χωμάτινες επιφάνειες των εργοταξίων.
- 4.26. Κάλυψη των φορτίων των οχημάτων που μεταφέρουν χώμα ή άλλα δομικά υλικά (άμμος, χαλίκια, κτλ.) με κατάλληλα καλύμματα, για περιορισμό της διασποράς της σκόνης.
- 4.27. Χρήση εξοπλισμού πλυσίματος των ελαστικών των οχημάτων των εργοταξίων που κινούνται στο οδικό δίκτυο, όπου απαιτείται, ώστε να μειωθούν οι ποσότητες σκόνης/λάσπης που μπορούν να μεταφερθούν στο οδικό δίκτυο της περιοχής του Έργου.
- 4.28. Περίφραξη χώρου εργοταξίου καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης κατασκευής
- 4.29. Οι κατασκευαστικές εργασίες να περιοριστούν αυστηρά εντός των ορίων του εργοταξίου.
- 4.30. Εφαρμογή των μέτρων καταστολής σκόνης και περιορισμού εκπομπής θορύβου
- 4.31. Περιορισμός αριθμού εισόδων – εξόδων στο εργοτάξιο.
- 4.32. Οποιοδήποτε χωματουργικές και κατασκευαστικές εργασίες και κάθε σχετικής αφαίρεσης βλάστησης να γίνει εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου, δηλαδή από Μάρτιο έως Αύγουστο.
- 4.33. Η εκτέλεση εργασιών εντός της κύριας περιόδου φωλεοποίησης (Μάρτιο μέχρι Ιούνιο) θα αποφευχθούν.
- 4.34. Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών για αποφυγή κατά το δυνατόν, συγκέντρωση και ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- 4.35. Το εργοτάξιο θα λειτουργεί Δευτέρα - Παρασκευή μεταξύ των ωρών 07.00 με 17.00.
- 4.36. Εάν υπάρχουν σταθερές πηγές θορύβου θα τοποθετούνται όσο πιο μακριά είναι δυνατό από ευαίσθητους αποδέκτες.
- 4.37. Οι εργασίες πασσαλόμπτυξης θα ολοκληρώνονται από τις 7.00 μέχρι τις 15.00.
- 4.38. Εγκατάσταση ηχοπετασμάτων πλησίον της πλησιέστερης μεμονωμένης κατοικίας στα 110μ.
- 4.39. Για τις συστοιχίες πλησίον της πλησιέστερης μεμονωμένης κατοικίας, η ομάδα μελέτης προτείνει την εφαρμογή βάσεων από μπετόν, ή helix screws παρά τις εργασίες πασσαλόμπτυξης σε ακτίνα 20 μέτρων από όρια που το προτεινόμενο πάρκο, η οποία γεινιάζει με την μεμονωμένη κατοικία.

Κατά την λειτουργία

- 4.40. Αυστηρή τήρηση του προγράμματος συντήρησης εξοπλισμού
- 4.41. Εφαρμογή Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων
- 4.42. Εκπόνηση ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων

- 4.43. Σχεδιασμός Σχεδίου Πρόληψης και Αντιμετώπισης Έκτακτων Περιστατικών
- 4.44. Να μη γίνεται χρήση χημικών ουσιών για την καταπολέμηση των αγριόχορτων
- 4.45. Να μη γίνεται χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια
- 4.46. Επιλογή ιθαγενών, τοπικών και αυτοφυών ειδών για την τοπιοτέχνηση του χώρου
- 4.47. Ενίσχυση ενδιαιτημάτων με φυτεύσεις εκατέρωθεν των ΦΒ πλαισίων που πιθανόν να έχουν θετικά οφέλη τόσο για την πανίδα όσο και τη χλωρίδα της περιοχής
- 4.48. Φιλική προς το περιβάλλον περιφράξη του έργου και μη αποκλεισμός ειδών πανίδας να εισέρχονται και να εξέρχονται του χώρου (να αρχίζει από ύψος 20εκ. από το έδαφος), και οι διαστάσεις του πελίου της περιφράξης θα είναι συγκεκριμένες. Επίσης, η βάση της περιφράξης δεν θα ενισχυθεί με μπετόν.
- 4.49. Η συντήρηση των πλαισίων θα γίνεται πριν ή μετά της περιόδου φωλεοποίησης (Μάρτιο μέχρι Ιούνιο) για την ελαχιστοποίηση της ενόχλησης των πουλιών
- 4.50. Να αποφευχθεί η εκτέλεση εργασιών εντός της αναπαραγωγικής περιόδου, δηλαδή από Μάρτιο έως Αύγουστο.
- 4.51. Να διερευνηθούν οι ευκαιρίες για την περιοδική απασχόληση κατοίκων της περιοχής ειδικά σε θέσεις εργασίας όπως καθαρισμό πλαισίων, καθαρισμός τεμαχίου από αγριόχορτα κλπ.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται καθώς τα προτεινόμενα τεμάχια δεν εμπίπτουν στο δίκτυο της φύσης Natura 2000. Τα τεμάχια του προτεινόμενου έργου βρίσκονται σε απόσταση, 3,2χλμ. από την περιοχή Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδους, με κωδικό Natura 2000 CY5000004 (ΤΚΣ & ΖΕΠ) και 3,5 χλμ. από τη ΖΕΠ «Κοιλιάδα Ξυλούρικου» (CY5000008).

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση τα άρθρα 25 και 26 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής, των εμπλεκόμενων τμημάτων και Αρχών, και δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής, για τον τρόπο και τον βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Μαρία Φεσά
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.139
24 Μαΐου, 2023

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 2,2 MW, ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Α.Υ. EARTH REGENERATION LTD, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΗΣ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (Φ/ΣΧ: 47/28, ΑΡ. ΤΕΜ. 782, 780, 775, 776, ΚΑΙ 777 ΚΑΙ Φ/ΣΧ: 47/36, ΑΡ. ΤΕΜ. 195 και 199)
Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΕΜ/00880/2022

Στα πλαίσια της αξιολόγησης του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα / Υπηρεσίες / Τοπικές Αρχές:

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, στις 6/3/2023, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, πληροφόρησε το Τμήμα Περιβάλλοντος, ότι δεν απαιτείται η εκπόνηση γεωλογικής / γεωτεχνικής έρευνας, για τα Φωτοβολταϊκά Πάρκα που βρίσκονται εντός της Ζώνης Γεωλογικής Καταλληλότητας 1.

Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας

Η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, στις 2/5/2023, μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος, ενημέρωσε το Τμήμα Περιβάλλοντος, ότι δε φέρουν ένσταση για το εν προτεινόμενο έργο νοουμένου ότι θα υιοθετηθούν οι εξής όροι:

- i. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, χωρίς βελτίωση ή διαπλάτυνση.
- ii. Όλα τα καλώδια σύνδεσης του έργου με το δίκτυο της ΑΗΚ, καθώς και όλη η υποδομή του υποσταθμού να είναι κατάλληλα μονωμένα για σκοπούς αποτροπής ηλεκτροπληξίας των πτηνών.

Κοινοτικό Συμβούλιο της Κουκάς

Το Κοινοτικό Συμβούλιο της Κουκάς, στις 28/01/2023, με ηλεκτρονικό μήνυμα, ενημέρωσε το Τμήμα Περιβάλλοντος για τα ακόλουθα:

- i. Το Φωτοβολταϊκό Πάρκο στην Κοινότητα Τριμίκλινης, είναι σχεδιασμένο να γίνει πενήντα μέτρα από την κατοικημένη περιοχή της Κουκάς.
- ii. Δεν έχει γίνει δημόσια διαβούλευση για τις Περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- iii. Θα λειτουργεί 30 χρόνια και δεν περιγράφονται οι συνθήκες αποξήλωσης του Πάρκου για την αφαίρεση του μπετόν από το έδαφος.
- iv. Το εν λόγω έργο θα επιφέρει στέρηση του δικαιώματος ανάπτυξης και αξιοποίησης των περιουσιών των κατοίκων της Κουκάς.
- v. Το προτεινόμενο Φωτοβολταϊκό Πάρκο θα εξυπηρετείται οδικά από την Κοινότητα της Κουκάς, άρα και το μεγάλο βάρος της όποιας ρύπανσης και θορύβου θα περνά εξολοκλήρου την κοινότητα της Κουκάς.

Ο εκπρόσωπος του Κοινοτικού Συμβουλίου Κουκάς, διαφοροποίησε την αρνητική του θέση στην συνεδρία της Επιτροπής Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον του έργου που έγινε στις 7/3/2023, όπως εκφράστηκε αρχικά σε ηλεκτρονικό μήνυμα του ημερ. 28 Ιανουαρίου 2023. Το Κοινοτικό συμβούλιο της Κουκάς είναι θετικό εφόσον τεθούν συγκεκριμένοι όροι όπως να μην γίνει στερέωση των πλασιών με μπετόν, αλλά να γίνει με την μέθοδο της πασαλάμπληξης, να

φυτευτούν σε όλη την έκταση του πάρκου χαμηλοί θάμνοι, να δοθούν αντισταθμιστικά στην κοινότητα της Κουκάς κ.α.

Αρχικά, η αρνητική τοποθέτηση του εκπρόσωπου της κοινότητας αφορούσε τον τρόπο που έγινε η διαβούλευση, ότι η Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για το έργο δεν λάμβανε υπόψη της, τις συσσωρευτικές επιπτώσεις του έργου από τα 2 υφιστάμενα φωτοβολταϊκά πάρκα, την ανάγκη να ξεριζωθεί μεγάλος αριθμός δέντρων, ότι θα χρησιμοποιηθεί υπερβολικά μεγάλη ποσότητα μπετόν για την στήριξη των πλαισίων, ότι λόγω της παρουσίας του έργου θα δημιουργείται όχληση στους κατοίκους της περιοχής αλλά στο ότι το έργο με την έκταση που θα καταλάβει, θα επηρεάσει το δικαίωμα των κατοίκων να αναπτύξουν και αξιοποιήσουν τις δικές τους περιουσίες.

Απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό

Στα πλαίσια διαβούλευσης δίδεται η δυνατότητα υποβολής από το κοινό απόψεων ή παραστάσεων (π.χ. ανησυχία ως προς το σχεδιασμό ή χωροθέτηση έργου) στο Τμήμα Περιβάλλοντος στο διάστημα τριάντα (30) ημερών μετά την σχετική Γνωστοποίηση δημοσίευσης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας, που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στη Γνωμοδότηση.

Στα πλαίσια του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, σε διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΙΣΧΥΟΣ 2,2 MW, ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Α.Υ. EARTH REGENERATION LTD, ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΜΙΚΛΙΝΗΣ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΜΕΣΟΥ (Φ/ΣΧ: 47/28, ΑΡ. ΤΕΜ. 782, 780, 775, 776, ΚΑΙ 777 ΚΑΙ Φ/ΣΧ: 47/36, ΑΡ. ΤΕΜ. 195 και 199)
Αρ. Πολεοδομικής Αίτησης: ΛΕΜ/00880/2022

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Γενικοί όροι

- A1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
- A2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
- A3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο, το Τμήμα Περιβάλλοντος, θα μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου.
- A4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την Προστασία του Περιβάλλοντος Νόμους, Κανονισμούς, Διατάγματα και Τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
- A5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων 2002 έως 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με την Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που εκδίδει ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
- A6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
- A7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
- A8. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
- A9. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
- A10. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

- B1. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2022 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.

- B2. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 έως 2022 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων του, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
- B3. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
- B4. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.
- B5. Ο εργολάβος να υπογράψει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εργοταξία που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.
- B6. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα χωροθετικά σχέδια που υπάρχουν στην ΜΕΕΠ. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
- B7. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που να εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
- B8. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχιση.
- B9. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
- B10. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
- B11. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα

με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022, όπως αυτός εκάστοτε, τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

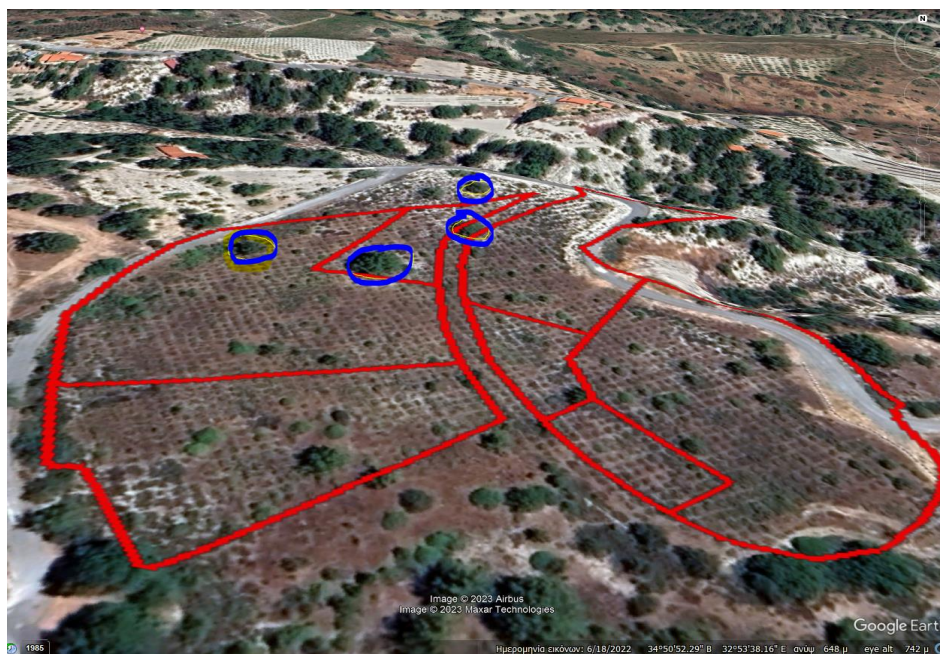
B12. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά που θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα, εάν απαιτηθεί.
- Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (~10 km/h) στους χωμάτινους δρόμους.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από/προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια.
- Να μειωθεί κατά το δυνατόν των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπασση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
- Οι εξατμίσεις όλων των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

B13. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου
- χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν,
- παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου με ηχομετρητές,
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών,
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας. Επίσης, να λαμβάνονται μέτρα πρόληψης ώστε να μη δημιουργείται όχληση ως αποτέλεσμα της κατασκευής του έργου.
- Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

- Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.
 - τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες γειτονικές αναπτύξεις.
- B14. Τοποθέτηση ηχοπετασμάτων στα βορειοδυτικά σύνορα του τεμαχίου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης**
- B15. Οι εργασίες της περιμετρικής δεντροφύτευσης των βόρειων σημείων να γίνουν παράλληλα με τις εργασίες πασσαλόμπηξης της νότιας χωροθέτησης, οι οποίες να ολοκληρωθούν πρώτες, έτσι ώστε να μπορεί να ολοκληρωθεί παράλληλα και η δεντροφύτευση. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B16. Οι εργασίες πασσαλόμπηξης των πλαισίων να διεξάγονται μεταξύ των ωρών 7.00 μέχρι τις 15.00. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B17. Να γίνει η λιγότερη δυνατή επέμβαση στον χώρο και εκχερσώσεις και οι επιχωματώσεις να περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες.
- B18. Οι πάσσαλοι στερέωσης των πλαισίων να στερεωθούν στο έδαφος με τη μέθοδο της πασσαλόμπηξης, ώστε να αποφευχθεί η μη αναγκαία χρήση μπετόν.
- B19. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B20. Να μην γίνει συμπίεση ή σφράγιση του εδάφους, ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος πλημμύρας και υδατικής διάβρωσης και το επιφανειακό χώμα του τεμαχίου του έργου να διατηρηθεί.
- B21. Να διατηρηθεί η φυσική περιμετρική βλάστηση καθώς και τα δέντρα που σημειώνονται στην Εικόνα 2 με μπλε (χρωματισμό) περίγραμμα, με ιδιαίτερη προστασία για το δέντρο ηλικίας 100 χρόνων περίπου (με συντεταγμένες 34°50'50.6"N 32°53'36.9"E). **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**

Εικόνα 2: Δέντρα που να μην αποκοπούν αλλά να προστατευτούν

- B22. Να ενισχυθεί η φύτευση τοπικών δέντρων και θάμνων, περιμετρικά του χώρου του Έργου, καθ' όλο το μήκος της περιφραξης το ύψος των οποίων να μην εμποδίζει την απόδοση των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Η επιλογή των ειδών να γίνει μετά από διαβούλευση με το Τμήμα Δασών. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B23. Για την μείωση της οπτικής επίπτωσης, να φυτευτούν χαμηλοί θάμνοι σε όλη την έκταση των προτεινόμενων τεμαχίων, σε συνεννόηση με το Τμήμα Δασών. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B24. Να ληφθεί υπόψη, η αποφυγή πιθανών αντανakλάσεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους ή/και σε κοντινές οικίες τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις
- B25. Οι κατασκευαστικές εργασίες να γίνουν εκτός περιόδου αναπαραγωγής της πανίδας της περιοχής (Μάρτιο – Ιούνιο). **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B26. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο, χωρίς βελτίωση ή διαπλάτυνση. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B27. Όλα τα καλώδια σύνδεσης του έργου, με το δίκτυο της ΑΗΚ, καθώς και όλη η υποδομή του υποσταθμού να είναι κατάλληλα μονωμένα για σκοπούς αποτροπής ηλεκτροπληξίας των πτηνών. **Ο όρος αυτός θεωρείται ουσιώδης.**
- B28. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.
- B29. Να αποφεύγεται η διεξαγωγή χηματοουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για την αποφυγή μεταφοράς στερεών στους κοντινούς υδάτινους αποδέκτες.
- B30. Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια οποιονδήποτε χηματοουργικών εργασιών να ειδοποιηθεί το Τμήμα Αρχαιοτήτων για διενέργεια αρχαιολογικής έρευνας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

- Γ1. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια. Εφόσον θα γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.
- Γ2. Για χρήση των σκευασμάτων καταπολέμησης των αγριόχορτων να τηρούνται οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής καθώς και οι πρόνοιες του Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου 2002-2013 για την αποφυγή οποιασδήποτε ρύπανσης.
- Γ3. Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση, για απαγόρευση εισόδου στο φωτοβολταϊκό πάρκο σε οποιονδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο, ώστε να ασφαρίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
- Γ4. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
- Γ5. Οποιαδήποτε άλλα στερεά ή/ και επικίνδυνα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
- Γ6. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κυρίου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό για αντιμετώπιση πυρκαγιάς έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

- Γ7. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
- Γ8. Για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
- Γ9. Η συντήρηση των πλαισίων να γίνεται πριν ή μετά από τις περιόδους φωλεοποίησης (Οκτώβριο-Φεβρουάριο) για την ελάχιστη ενόχληση των πτηνών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο της αποξήλωσης

- Δ1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
- Δ2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
 - Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.
- Δ3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στην ΜΕΕΠ. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
24 Μαΐου, 2023